

914

Na osnovu člana 17. stav 2. i člana 72. Zakona o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04) i člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Agencije za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, na 4. sjednici održanoj 21. marta 2012. godine, donijelo je

PRAVILNIK

**O TRŽIŠNIM STANDARDIMA ZA KONZERVIRANU
SARDINU I KVALITETU ZA KONZERVIRANU
SARDINU I PROIZVODE TIPRA SARDINE**

DIO PRVI - OPĆE ODREDBE**Član 1.**

(Predmet)

Pravilnikom o tržišnim standardima za konzerviranu sardinu (u daljnjem tekstu: Pravilnik) propisuju se zahtjevi kvaliteta koje u proizvodnji i stavljanju na tržište moraju zadovoljavati proizvodi od sardine i proizvodi tipa proizvoda od sardine.

Član 2.

(Pojmovi)

U smislu ovog Pravilnika, pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:

- a) Proizvodi od sardine su proizvodi od ribe vrste *Sardina pilchardus*;
- b) Proizvodi tipa proizvoda od sardine su proizvodi koji se označavaju i stavljaju na tržište na isti način kao i proizvodi od sardine, a proizvode se od sljedećih vrsta ribe:
 - 1) *Sardinops melanostictus*, *S. neopilchardus*, *S. ocellatus*, *S. sagax*, *S. caeryleus*;
 - 2) *Srdelella aurita*, *S. brasiliensis*, *S. maderensis*, *S. longiceps*, *S. gibbosa*;
 - 3) *Clupea harengus*;
 - 4) *Sprattus sprattus*;
 - 5) *Hyperlophus vittatus*;
 - 6) *Nematalosa vlaminghi*;
 - 7) *Etrumeus teres*;
 - 8) *Ethmidium maculatum*;
 - 9) *Engraulis anchoita*, *E. mordax*, *E. ringens*,
 - 10) *Opisthonema oglinum*;
 - 11) *Strangomera bentincki*.

Član 3.

(Označavanje)

Na označavanje proizvoda iz člana 2. ovog Pravilnika primjenjuju se odredbe Pravilnika o općem deklariranju ili označavanju upakirane hrane ("Službeni glasnik BiH", broj 87/08), te odredbe ovog Pravilnika koje se odnose na označavanje.

DIO DRUGI - POSEBNE ODREDBE**Član 4.**

(Proizvodi od sardine)

Na tržište se smiju stavljati samo proizvodi od sardine koji su u skladu s odredbama člana 9. ovog Pravilnika i da su:

- a) određeni unutar tarifnih brojeva 1604 13 11 00, 1604 13 19 00, 16 13 90 00 i 1604 20 50 00 prema važećoj Carinskoj tarifi u Bosni i Hercegovini;
- b) proizvedeni isključivo od ribe vrste *Sardina pilchardus* Walbaum;
- c) pakirani u hermetički zatvorenu ambalažu u odgovarajućem sredstvu za preljev;
- d) sterilizirani na odgovarajući način.

Član 5.

(Stavljanje na tržište)

Sardine se na tržište stavljaju tako da im je na odgovarajući način uklonjena glava, škrge, rep i unutrašnji organi osim jajašaca, riblje mlječi i bubrega, a zavisno od zahtjeva tržišta, kičma i koža.

Član 6.

(Oblik ponude)

- (1) Konzervirane sardine mogu se stavljati na tržište u bilo kojem od sljedećih oblika ponude:
 - a) sardina: osnovni proizvod, riba kojoj je na odgovarajući način uklonjena glava, škrge, unutrašnji organi i rep. Glava mora biti uklonjena vertikalnim rezom na kičmi u visini škrga;
 - b) sardina bez kosti; kao proizvod iz tačke a) ovog stava kojem je uklonjena kičma;
 - c) sardina bez kože ili kosti: kao proizvod iz tačke a) ovog stava kojem su uklonjene kičma i koža;
 - d) fileti sardine; dijelovi mesa dobiveni rezom paralelnim uz kičmu cijelom dužinom ribe ili jednog njenog dijela, nakon uklanjanja kičme, repa i ruba potrbušnice. Fileti mogu biti sa ili bez kože;
 - e) dio trupa sardine; dijelovi srdele koji priliježu uz glavu, dužine najmanje 3 cm, koji se dobivaju od proizvoda iz tačke a) ovog stava poprečnim rezovima duž kičme.
- (2) Proizvodi od sardine stavljaju se na tržište obrađeni i na drugi način pod uslovom da se jasno razlikuje od onih navedenih u stavu (1) ovog člana.

Član 7.

(Sredstvo za preljev)

- (1) Sredstva za preljev koja se upotrebljavaju sa ili bez dodatka drugih sastojaka su:
 - a) maslinovo ulje;
 - b) druga rafinirana biljna ulja, uključujući ulje komine masline, koja se upotrebljavaju pojedinačno ili u mješavini;
 - c) umak od paradajza;
 - d) prirodni sok (tekućina izlučena iz riba tokom termičke obrade), rastvor soli ili voda;
 - e) marinada, sa ili bez vina;
 - f) bilo koji drugi preljev, pod uslovom da je jasno naznačena razlika od sredstava za preljeva navedenih pod tač. a) do e) ovog stava.
- (2) Preljevi iz stava (1) tačke a) ovog člana ne smiju se miješati s drugim uljima.
- (3) Preljevi iz stava (1) tač. b) do f) ovog člana smiju se miješati.

Član 8.

(Zadovoljavanje zahtjeva)

- (1) Nakon sterilizacije, proizvodi moraju zadovoljavati sljedeće minimalne zahtjeve:
 - a) Proizvodi opisani u članu 6. stav (1) ovog Pravilnika:
 - 1) moraju biti ujednačene veličine i pravilno raspoređeni u konzervi;
 - 2) moraju se lako odvajati jedni od drugih;
 - 3) ne smiju imati većih prijeloma u trbušnoj stjenci;
 - 4) ne smiju imati većih prijeloma ili rezova u mesu;
 - 5) ne smiju imati tkivo žute boje, uz izuzetak manjih tragova te boje;

- 6) moraju imati meso specifične čvrstoće, koje ne smije biti previše vlaknasto, mekano ili spužvasto;
- 7) moraju imati meso svijetle ili ružičaste boje, bez crvene boje oko kičme, uz izuzetak manjih tragova te boje.
- b) Boja i konzistencija preljeva mora odgovarati njegovom opisu i upotrijebljenim sastojcima. U slučaju kada se kao preljev upotrebljava ulje, ono ne smije sadržavati kapljice vode u količini većoj od 8% netomase.
- c) Okus i miris proizvoda mora biti karakterističan za vrstu *Sardina pilchardus* Walbaum i upotrijebljeni preljev, bez gorkog okusa, bez pojave oksidacije ili užeglosti.
- d) Proizvod mora biti bez ikakvih stranih tijela.
- e) U slučaju proizvoda s kostima, kičma se mora lako odvajati od mesa i mora biti krhka.
- f) Proizvodi bez kože i bez kosti ne smiju sadržavati njihove značajnije ostatke.
- (2) Konzerva ne smije biti deformirana niti imati vanjske znakove oksidacije koji bi mogli uticati na dobru tržišnu ponudu.

Član 9.

(Označavanje)

- (1) Ne dovodeći u pitanje odredbe Pravilnika o općem deklariranju ili označavanju upakirane hrane ("Službeni glasnik BiH", broj 87/08), naziv proizvoda mora odgovarati omjeru između količine sardine u ambalaži nakon sterilizacije i netokoličine, izraženih u gramima.
- (2) U slučaju iz člana 6. stav (1) ovog Pravilnika, omjer iz stava (1) ovog člana mora biti najmanje:
 - a) 70% pri upotrebi sredstva za preljev iz člana 7. stav (1) tač. a), b), d) i e) ovog Pravilnika;
 - b) 65% pri upotrebi sredstva za preljev iz člana 7. stav (1) tačka c) ovog Pravilnika;
 - c) 50% pri upotrebi sredstva za preljev iz člana 7. stav (1) tačka f) ovog Pravilnika.
- (3) Kada su uslovi iz stava (2) ovog člana ispunjeni, naziv mora biti dopunjen podatkom o postupku obrade sardine u skladu s članom 6. ovog Pravilnika i podatkom o sredstvu upotrijebljenom za preljev.
- (4) Kod proizvoda u ulju podatak o preljevu označava se na sljedeći način:
 - a) "u maslinovom ulju", kada se upotrebljava maslinovo ulje ili
 - b) "u biljnom ulju", kada se upotrebljavaju druga rafinirana biljna ulja, uključujući ulje komine masline, ili njihove mješavine ili
 - c) "u.....ulju", uz navođenje vrste ulja.
- (5) U slučaju iz člana 6. stav (2) ovog Pravilnika, omjer iz stava (1) ovog člana mora biti najmanje 35%.
- (6) U slučaju ostalih proizvoda od sardine, osim onih navedenih u stavu (2) ovog člana, naziv proizvoda je opisan. Izuzetno od člana 4. tačka b) ovog Pravilnika, u slučaju iz člana 6. stav (2) ovog Pravilnika, ostali proizvodi od sardine u kojima se upotrebljava homogenizirano meso sardine, a kod kojeg je mišićna struktura razgrađena, smiju sadržavati i druge vrste ribe koje su prošle isti postupak proizvodnje, pod uslovom da je udio srdele najmanje 25%.
- (7) Nazivi definirani u skladu s odredbama ovog člana smiju se upotrebljavati za proizvode iz člana 4. ovog Pravilnika.

Član 10.

(Stavljanje na tržište)

- (1) Ne dovodeći u pitanje odredbe Pravilnika o općem deklariranju ili označavanju upakirane hrane ("Službeni glasnik BiH", broj 87/08), proizvodi tipa proizvoda od sardine mogu se stavljati na tržište pod nazivom koji uključuje riječ "sardine" dopunjenim naučnim nazivom roda i vrste ribe te geografskim područjem gdje je riba ulovljena.
- (2) Naziv iz stava (1) ovog člana mora biti jasno i razgovijetno označen na ambalaži proizvoda.
- (3) Naučni naziv u svim slučajevima uključuje latinski naziv roda i vrste.
- (4) Geografsko područje označava se jednim od naziva iz Aneksa koji je sastavni dio ovog Pravilnika, uzimajući u obzir odgovarajuću identifikaciju područja iz aneksa ovog Pravilnika.
- (5) Pod jednim nazivom hrane može se stavljati na tržište samo jedna vrsta ribe.

DIO TREĆI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 11.

(Službena kontrola i inspekcijski nadzor)

Službena kontrola i inspekcijski nadzor provodit će se u skladu s važećim zakonskim propisima.

Član 12.

(Prestanak važenja)

- (1) Danom stupanja na snagu ovog Pravilnika prestaju važiti odredbe Pravilnik o kvalitetu riba, rakova, školjkaša, morskih ježeva, žaba, kornjača, puževa i njihovih proizvoda ("Službeni list SFRJ", broj 65/79 i "Službeni list R BiH", broj 2/92) u dijelu koji se odnosi na proizvode od sardine.
- (2) Proizvodi proizvedeni i označeni prema odredbama Pravilnika iz stava (1) ovog člana koji se odnose na proizvode od sardine mogu se stavljati na tržište najkasnije 12 mjeseci nakon stupanja na snagu ovog Pravilnika i nalaziti se na tržištu do isteka roka trajanja.

Član 13.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 129/12
21. marta 2012. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Vijeća ministara BiH
Vjekoslav Bevanda, s. r.

ANEKS

NAZIVI I IDENTIFIKACIJA ZEMLJOPISNIH PODRUČJA

Naziv zemljopisnog područja iz članka 10. stavka (1)	Identifikacija područja ¹
Sjeverozapadni Atlantik	Područje FAO 21
Sjeveroistočni Atlantik ²	Područje FAO 27
Baltičko more	Područje FAO 27.III d
Zapadni srednji Atlantik	Područje FAO 31
Istočni srednji Atlantik	Područje FAO 34
Jugozapadni Atlantik	Područje FAO 41
Jugoistočni Atlantik	Područje FAO 47
Sredozemno more	Područja FAO 31.1, 37.2 i 37.3
Crno more	Područje FAO 37.4

¹ Godišnjak FAO. Statistički podaci o ribolovu. Ulov. Vol. 86/1. 2000.

² Isključujući Baltičko more.

Indijski okean	Područja FAO 51 i 57
Tihi okean	Područja FAO 61, 67, 71, 77, 81, 87
Antarktik	Područja FAO 48, 58 i 88
Arktičko more	Područje FAO 18
